Contributed by Bleri Lleshi*
zondag, 04 november 2012 - Last Updated zondag, 04 november 2012

Europa zit in een diepe crisis en de Europese politici blijven trouw aan het neoliberale beleid terwijl alleen een sociaal en solidair Europa een toekomst heeft.

Brussel: het hart van Europa

Ik schrijf dit in Brussel, de hoofdstad van Europa. Zoals in zovele Europese landen en steden is het ook hier crisis. De Brusselse realiteit lijkt op die in de rest van Europa. Eén op drie Brusselaars leeft in armoede. De werkloosheid is hoger dan 20% en in verschillende wijken loopt de jongerenwerkloosheid op tot 50%. Er is een schooluitval van 25% en de huisvestings- en gezondheidsproblemen van de Brusselaars nemen toe. Zelfs in haar hart is Europa ziek en zwak.

Gloeiend rode cijfers

Europa zit in één van de ergste crisissen in een eeuw tijd. Wat begon als een financiële crisis is uitgegroeid tot een economische en sociale crisis. Men voorspelt voor 2013 een voedselcrisis en ook een energiecrisis is niet ver af. Laten we ook de klimaatcrisis niet vergeten, want die miljarden schade die de orkaan Sandy aanrichtte is een teken van de natuur. Onze planeet kan het niet langer dragen, maar wij blijven het ontkennen.

De cijfers spreken voor zich. Sinds we ongelijkheid meten, is die nog nooit zo groot geweest. Volgens de meest recente cijfers van Eurostat zijn in de eurozone meer dan 18 miljoen mensen werkloos. Sinds 1995 is dit het hoogste cijfer. In Zuid-Europese landen zijn de werkloosheidscijfers catastrofaal. Ook de armoede neemt toe. Bijna 25% van de Europese bevolking loopt het risico van een leven in armoede.

Overal in Europa verliezen dagelijks duizenden mensen hun baan. Al deze mensen zijn niet langer deel van de middenklasse of de arbeidersklasse. Ze belanden in armoede. Ze kunnen hun rekening niet langer betalen. Het aantal schuldbemiddelingen swingt de pan uit.

Niet alleen de arbeiders krijgen harde klappen. De middenklasse wordt steeds kleiner en als de evolutie zich zo doorzet is ze gedoemd om te verdwijnen. We evolueren naar een samenleving met twee groepen: een kleine rijke elite en een grote arme onderklasse.

Laat me een voorbeeld nemen. Het voorbeeld dat heel Europa wil volgen: Duitsland. De Duitsers hebben steeds meer vermogen, maar het zijn vooral de rijkste Duitsers die nog rijker worden. De rijkste 10 procent bezit meer dan de helft van het totale Duitse vermogen, de armste helft (50% van de bevolking) beschikt slechts over 1 procent.

De menselijke realiteit

Achter de cijfers zitten mensen. In tijden van crisis zijn het de zwaksten in de samenleving die het het hardst te verduren krijgen. Kijk naar de situatie van de armen, daklozen, ouderen, jongeren en migranten in de landen waar de crisis het zwaarst heeft toegeslaan. Uitzichtloosheid heerst alom.

De crisis werd veroorzaakt door een kleine elite die steeds meer winst wilde maken en daarvoor niet terugdeinsde voor onverantwoorde speculaties en andere criminele feiten. Het zijn de aandeelhouders, hun ‘top managers’, de banken, de neoliberale internationale instellingen en de politici die hoofdverantwoordelijk zijn. Niemand onder hen moet vandaag voor de crisis opdraaien.

Het zijn vooral de werknemers die opdraaien voor de crisis. In België verliezen maandelijks 1000 mensen hun baan. Onlangs waren het er 10.000 in één klap bij de sluiting van het multinationaal autobedrijf Ford Motor Company. Degenen die hun baan niet verliezen, lijden onder loonsverlagingen tot een mensonwaardig niveau. Kijk naar de lonen van de arbeiders of ambtenaren in Griekenland, Spanje of Portugal. Of naar de miljoenen werkende armen in Duitsland. In Italië heeft de troika (IMF, EC, ECB) een coup d’état gepleegd en iemand die hun agenda dient als eerste minister benoemd. IMF-baas Christine Lagarde eiste recent een hervorming van de Belgische arbeidsmarkt want die is niet neoliberaal genoeg naar haar smaak. Ondanks haar vaststelling dat de werkloosheidscijfers ‘eerder aan de lage kant zijn’.

‘Er is geen andere keuze’ luidt de uitleg van onze politici. De keuze is duidelijk: zij die de crisis niet hebben veroorzaakt ervoor laten betalen zodat de machtselite rijker en machtiger wordt.

Intussen verliezen de werknemers steeds meer rechten en zijn ze vervangbare, waardeloze, flexibele krachten geworden. Zoals de bedrijven moeten ze elkaar voortdurend beconcurreren, op de arbeidsvloer en met werknemers elders ter wereld. Het is geen toeval dat de EU als belangrijkste doelstelling heeft ‘de meest competitieve markt ter wereld worden’. Competitie is één van de centrale waarden van het neoliberaal kapitalisme.

De werknemers zijn niet langer zeker dat ze hun banen behouden. Niemand onder hen. Niet zij die pas zijn beginnen werken. Niet zij die middenin hun loopbaan zitten en ook niet zij die bijna op pensioen gaan. Wat de werknemers jarenlang samen hebben opgebouwd en waaraan ze hebben bijgedragen, het sociale zekerheidssysteem in verschillende Europese landen, wordt kapot gemaakt terwijl we machteloos staan toe te kijken.

Staken is een plicht

Gezien de feiten, de cijfers en de realiteit in Europa is actie niet alleen nodig, het is een verantwoordelijkheid die we dringend moeten opnemen voor de mensen nu en voor de toekomstige generaties. De vakbonden hebben ook vandaag een belangrijke rol te spelen, net zoals in het verleden. Het is aan de vakbonden overal in Europa om te doen waarvoor ze dienen: het opnemen voor de werknemers in eigen land en solidariteit tonen met werknemers elders in Europa en de wereld.

Competitie is de belangrijkste waarde van de kapitalistische elite. Solidariteit is die van de vakbonden, ongeacht of hun kleur rood, groen of blauw is.

Vakbonden moeten opstaan en daadwerkelijk laten zien dat ze de huidige sociale afbraak niet langer aanvaarden. Heel wat van de sociale rechten die we vandaag genieten, beginnend met het recht om te staken, hebben bloed, zweet en tranen gekost. De vakbonden moeten het opnemen voor degenen die jarenlang hebben gewerkt en nu onzeker zijn over hun pensioen. Deze mensen hebben het sociale zekerheidssysteem mee opgebouwd en ze hebben het recht om hiervan te genieten. De vakbonden moeten ook in actie komen voor hun kinderen, de jongeren. Het is een generatie die door de grote multinationals en politici voor de gek wordt houden met materialisme en consumptie maar die weinig perspectieven heeft voor de toekomst wat betreft werk, gezondheidszorg, pensioenen en sociale mobiliteit.

Voor een sociaal en solidair Europa

In deze geglobaliseerde wereld zijn alle werknemers –willens nillens- in hun strijd verbonden. En ondanks het feit dat samenwerking geen gemakkelijke opgave is, is ze vandaag meer dan ooit noodzakelijk. De strijd tegen het asociale en neoliberale beleid op nationaal en internationaal (Europees) niveau kan alleen in eenheid gevoerd worden om enige kans te hebben op slagen.

Zoals de slogan van de socialistische vakbond in België kort en krachtig samenvat: ‘Samen sterk’. Het is aan de vakbonden om solidair te zijn, zich te verenigen en hun stem te laten horen doorheen heel Europa op 14 november. De crisis en de gevolgen daarvan voelen we dagelijks. Laat voor één dag de stem van de werknemers, van verzet, en voor een sociaal en solidair Europa krachtig weerklinken.

*Bleri Lleshi is politiek filosoof, activist en documentairemaker

Dit artikel verscheen eerder op Bleri Lleshi's blog https://www.facebook.com/Bleri.Lleshi - Twitter @blerilleshi